

«Рассмотрено»

Руководитель МО
МБОУ «Гимназия №5 ЗМР РТ»
_____/Назипова Т.М./
От «28» августа 2024г.

«Согласовано»

Заместитель директора по УР
МБОУ «Гимназия №5 ЗМР РТ»
_____/Салахова З.У./
«28» августа 2024г.

«Утверждено»

Директор МБОУ
«Гимназия №5 ЗМР РТ»
_____/Г.Н.Нуриева
«31» августа 2024г

Введено в действие
приказом от 31.08.2024 г. №156-од

Календарно-тематическое планирование
по родному (татарскому) языку для 7 класса
учителей родного (татарского) языка и литературы
муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения
«Гимназия №5 Зеленодольского муниципального района
Республики Татарстан»

Гатауллина Радика Равилевича, Гатауллиной Айгуль Анасовны, Гайнутдиновой Римы Абдулловны
Назиповой Танзили Марсовны, Салаховой Зульфиры Урняковны, Хайрутдиновой Эльвиры Рифкатовны

Принято на заседании
педагогического совета
гимназии №5
Протокол №1
от «31» августа 2024г.

2024-2025 учебный год

№	Тема	план	факт	примечание
1	Татарский язык и его место среди других языков .Язык как зеркало культуры. Татар теле һәм аның башка телләр арасында тоткан урыны. Мәдәният көзгесе буларак тел.	2.09		
2	Эссе на тему " Туган тел (татарский язык)" . «Туган тел (татар теле)» темасына эссе	5.09		
3	Работа с текстом – интерпретация. Текст белән эш.	6.09		
4	Работа с текстом. Поисковая работа. Текст белән эш. Эзләнү тексты	9.09		
5	Работа с текстом. Работа с таблицей.Таблица белән эш.Текст белән эш.	12.09		
6	Работа с текстом. Микротемы. Микротемалар. Текст белән эш.	13.09		
7	МИН Гласные татарского и русского языков.Артикуляционная характеристика гласных. Татар һәм рус телләренең сузык авазлары. Сузык авазларга артикуляцион яктан характеристика биру.	16.09		
8	Гласные татарского и русского языков. Акустическая характеристика гласных. Татар һәм рус телләренең сузык авазлары . Сузык авазларга акустик яктан характеристика биру.	19.09		
9	Дифтонги. Дифтонглар.	20.09		
10	Виды дифтонгов.Дифтонгларның төрләре.	23.09		
11	Артикуляционная характеристика согласных звуков. Тартык авазларга артикуляцион яктан характеристика биру.	26.09		
12	Акустическая характеристика согласных звуков. Тартык авазларга акустик яктан характеристика биру.	27.09		
13	Сонорные согласные. Сонор тартыклар.	30.09		
14	Чередование согласных. Тартыкларның чиратлашуы	3.10		
15	Ассимиляция согласных. Тартыклар ассимиляциясе	4.10		
16	Аккомодация. Аккомодация гласных. Аккомодация. Сузыклар аккомодациясе	7.10		
17	Согласных звуки татарского и русского языков. Татар һәм рус телләренең тартык авазлары	10.10		
18	Фонетический анализ слов. Сүзләргә фонетик анализ ясау.	11.10		
19	Ударение. Басым.	14.10		
20	Случай отсутствия ударения на последнем слоге в заимствованных	17.10		

	словах и в собственных словах татарского языка. Алынма сүзләрдә һәм татар теленең үз сүзләрендә басымның соңгы ижеккә төшмәү очраklары.			
21	Орфографический словарь татарского языка. Татар теленең орфографик сүзлеге	18.10		
22	Работа с текстом и с орфографическим словарем. Текст белән эш. Орфографик сүзлекне кулланып, текст төзү.	21.10		
23	Проектная работа. Проект эше. Изложение!!!!	24.10		
24	Изложение. Изложение в четверг!!!	25.10		
25	Основные способы объяснения лексического значения слова. Сүзнең лексик мәгънәсен аңлатуның төп ысуллары.	7.11		
26	Однозначные слова. Бер мәгънәле сүзләр	8.11		
27	Многозначные слова. Күп мәгънәле сүзләр	11.11		
28	Слова прямого значения. Туры мәгънәле сүзләр	14.11		
29	Слова переносного значения. Күчерелмә мәгънәле сүзләр	15.11		
30	Типы переносимых значений. Күчерелмә мәгънәләрнең төрләре	18.11		
31	Работа с текстом. Текст белән эш.	21.11		
32	Диктант. Диктант	22.11		
32	Синонимы. Синонимнар.	25.11		
33	Виды синонимов. Синонимнарның төрләре	28.11		
34	Антонимы. Антонимнар	29.11		
35	Виды антонимов. Антонимнарның төрләре	2.12		
36	Омонимы. Омонимнар	5.12		
37	Виды омонимов. Омонимнарның төрләре	6.12		
38	Ономастика и ее разделы. Отрасли ономастики. Ономастика һәм аның бүлекләре. Ономастика тармаklары	9.12		
39	Гидронимы. Гидронимнар	12.12		
40	Ойконимы. Ойконимнар	13.12		
41	Повторение. Кабатлау.	16.12		
42	Синонимы. Синонимнар	19.12		
43	Антонимы и омонимы. Антонимнар һәм омонимнар	20.12		
44	Сочинение. Сочинение	23.12		

45	Тест.Тест	26.12		
46	«Родная земля". Местоимения. «Туган жирем». Алмашлыклар	27.12		
47	Подгруппы местоимений. Алмашлык төркемчэләре	9.01		
48	Спряжение местоимений с падежами.Алмашлыкларның килешләр белән төрләнүе	10.01		
49	Образование местоимений.Алмашлыкларның ясалышы	13.01		
50	Формы безличного глагола. Прилагательное глагол, его грамматические признаки. Затланышсыз фигыль формалары. Сыйфат фигыль, аның грамматик билгеләре.	16.01		
51	Существительные прилагательные. Исемләшкән сыйфат фигыльләр	17.01		
52	Синтаксическая функция прилагательного.Сыйфат фигыльнең синтаксик функциясе	20.01		
53	Работа с текстом.Текст белән эш	23.01		
54	Творческая работа. Ижади эш	24.01		
55	Сочинение. Сочинение	27.01		
56	Проектная работа.Проект эше	30.01		
57	Обстоятельственный глагол, его грамматические признаки.Хэл фигыль, аның грамматик билгеләре	31.01		
58	Глагол состояния II типа и его форма отрицания.Хэл фигыльнең юклык формасы. Хэл фигыльнең II төре һәм аның юклык формасы	3.02		
59	дополнительные значения деепричастия на -ып/, -еп/, -п. -ып/, -еп/, -п кушымчалы хэл фигыльнең өстәмә мәгънәләре	6.02		
60	Состояние III типа глагола и его форма отрицания. Хэл фигыльнең III төре һәм аның юклык формасы	7.02		
61	Состояние IV тип глагола и его форма отрицания.Хэл фигыльнең IV төре һәм аның юклык формасы	10.02		
62	Имя существительное. Исем фигыль	13.02		
63	Инфинитив. Инфинитив	14.02		
64	Форма и виды наречий. Рәвеш һәм аның төрләре.	17.02		
65	Рәвеш төркемчэләре. Подгруппы наречий.	20.02		
66	Наречия образа действий. Саф рәвешләр	21.02		
67	Наречия места.Урын рәвешләр	24.02		

68	Наречия времени. Вакыт рәвешләре	27.02		
69	Наречия меры и степени. Күләм-чама рәвешләре	28.02		
70	Наречия причины и цели. Сәбәп-максат рәвешләре	3.03		
71	Наречия сравнения. Охшату-чагыштыру рәвешләре	6.03		
72	Наречия синонимы. Синоним рәвешләр	7.03		
73	Наречия антонимы. Антоним рәвешләр	10.03		
74	Образование наречий. Рәвешләрнең ясалышы	13.03		
75	Сходство наречий с прилагательными. Рәвешләрнең сыйфатлар белән охшашлыгы	14.03		
76	Работа с текстом. Текст белән эш	17.03		
77	Повторение. Кабатлау	20.03		
78	Морфологический анализ наречия. Рәвешкә морфологик анализ ясау	21.03		
79	Изложение. Изложение.	3.04		
80	«Татарский мир». Способы выражения чужой?? речи. «Татар дөнъясы». Чит сөйләмне белдерү ысуллары	4.04		
81	Прямая и косвенная речь. Туры һәм кыек сөйләм.	7.04		
82	Прямая речь после слов автора.Автор сүзләреннән соң килгән туры сөйләм	10.04		
83	Прямая речь, предшествующая словам автора.Автор сүзләре алдыннан килгән туры сөйләм	11.04		
84	Знаки препинания рядом с прямой речью.Туры сөйләм янында тыныш билгеләре	14.04		
85	Диалог.Диалог	17.04		
86	Цитата как средство выражения чужой речи.Чит сөйләмне белдерү чарасы буларак цитата	18.04		
87	Преобразование прямой речи в косую.Туры сөйләмне кыек сөйләмгә әйләндерү	21.04		
88	Монолог. Монолог	24.04		
89	Работа с текстом. Текст белән эш	25.04		
90	Понятие о составных предложениях. Кушма жөмлөләр турында төшенчә.	28.04		
91	Составное сложное предложение.Тезмә кушма жөмлө	1.05		

92	Контроль диктанта. Контроль диктанта	2.05		
93	Составные предложения, связанные через собирательные союзы. Жыючы теркэгечлэр аша бэйлэнгэн тезмэ кушма жөмлөлэр	5.05		
94	Составные предложения, связанные через разделительные союзы. Бүлүчө теркэгечлэр аша бэйлэнгэн тезмэ кушма жөмлөлэр	8.05		
95	Составные составные предложения, спрягаемые через противопоставительные союзы. Каршы куючы теркэгечлэр аша бэйлэнгэн тезмэ кушма жөмлөлэр	9.05		
96	Работа с картиной. Картина белэн эш	12.05		
97	Составные предложения, связанные счетной интонацией. Санау интонациясе аша бэйлэнгэн тезмэ кушма жөмлөлэр	15.05		
98	Составные составные предложения, спрягаемые через интонацию. Каршы кую интонациясе аша бэйлэнгэн тезмэ кушма жөмлөлэр	16.05		
99	Составные составные предложения, спрягаемые через интонацию противопоставления. Тезмэ кушма жөмлөлөргө синтаксик анализ ясау	19.05		
100	Знаки препинания в составных предложениях. Тезмэ кушма жөмлөлөрдө тыныш билгелере	22.05		
101	Тест. Тест	23.05		
102	Повторение. Гомуми кабатлау	26.05		

Тематик план

№	Тема урока Дәрес темасы	Количество часов Сәгать саны	План	Факт
1.	Периодическая печать на татарском языке для молодежи. Газета «Татарстан яшьләре» («Молодежь Татарстана»). Балалар өчен вакытлы матбугат. “Татарстан яшьләре” газетасы	1	3.09.	
2.	Р.Р.Реклама моего журнала БСУ. Минем журналыма реклама	1	5.09.	
3.	Баиты как жанр устного народного творчества. Халык авыз ижаты - бәетләр	1	10.09.	
4.	Особенности жанра. Виды баитов. Жанр үзенчәлекләре. Бәет төрләре	1	12.09	
5.	Исследователи устного народного творчества (Г. Тукай, Г. Ибрагимов, Х.Ярми и др.).	1	17.09.	

	Халык авыз ижатын өйрәнүчеләр			
6.	Баит: «Сак-Сок бәете» («Баит о Сак-Соке»)	1	19.09.	
7.	«Сак-Сок бәете» («Баит о Сак-Соке»). Развитие сюжета. “Сак-Сок бәете”ндә сюжет үстерелеше	1	24.09.	
8.	Жанр расказа. Рассказ как эпический жанр. Особенности жанра расказа. Хикәя жанры. Хикәя – эпик жанр. Хикәя жанры үзенчәлекләре	1	26.09.	
9.	Ш. Камал. «Буранда» («В метель»). Приемы эмоционального воздействия на читателя. Укучыга эмоциональ тәэсир итү алымнары	1	1.10.	
10.	Ш. Камал. «Буранда» («В метель»). Образ матери. Ана образы	1	3.10.	
11.	Р. Галиуллин. «Сәлам» («Привет»).	1	8.10.	
12.	Р. Галиуллин. «Сәлам» («Привет») Противопоставление внешней красоты духовному богатству человека. Ложь и разочарование. Кешенең рухи байлыгына тышкы матурлыкны каршы кую. Ялган һәм өметсезлек	1	10.10.	
13.	Повторение пройденного материала Үтелгән материалны кабатлау	1	15.10.	
14.	Жанр повести. Повесть жанры Г. Баширов. «Туган ягым – яшел бишек» («Родимый край – зеленая колыбель») (отрывки).	1	17.10.	
15.	Г. Баширов. «Туган ягым – яшел бишек» («Родимый край – зеленая колыбель») (отрывки). Образ жизни татарского народа. Татар халкының яшәү рәвеше	1	22.10.	
16.	Г. Баширов. «Туган ягым – яшел бишек» («Родимый край – зеленая колыбель») (отрывки). Духовное богатство человека, нравственные принципы. Кешенең рухи байлыгы, әхлак принциплары	1	24.10.	

17.	Г. Баширов. «Туган ягым – яшел бишек» («Родимый край – зеленая колыбель») (отрывки) Изображение национальных традиций и обычаев. Милли традицияләр һәм горейф-гадәтләрнең сурәтләнеше	1	7.11.	
18.	Автобиографизм повести. Портретная характеристика персонажей. Автобиографик повесть. Персонажларга характеристика	1	12.11.	
19.	Фольклоризм в литературе. Әдәбиятның фольклор белән бәйләнеше	1	14.11.	
20.	М. Магдеев. «Без – кырык беренче ел балалары» («Мы – дети сорок первого года»)(отрывки).	1	19.11.	
21.	М. Магдеев. «Без – кырык беренче елбалалары» («Мы – дети сорок первого года» Изображение трудностей военных и послевоенных лет. Сугыш һәм сугыштан соңгы кыенлыкларны сурәтләү	1	21.11.	
22.	М. Магдеев. «Без – кырык беренче елбалалары» («Мы – дети сорок первого года» Образ подростка. Яшүсмер образы	1	26.11.	
23.	Повторение пройденного материала. <i>Контрольная работа / тестирование</i> <i>Үтелгәннәрне кабатлау. Контроль эш</i>	1	28.11.	
24.	Жанр романа. Роман жанры М. Галяу. «Мөһәжирләр» («Мухаджиры»).	1	3.12.	
25.	М. Галяу. «Мөһәжирләр» («Мухаджиры») Судьба татарского народа. Т Татар халкының язмышы	1	5.12.	
26.	М. Галяу. «Мөһәжирләр» («Мухаджиры») Проблематика романа. Романда күтәрелгән төп проблема	1	10.12.	

27.	М. Галяу. «Мөһәжирләр» («Мухаджиры»). Система образов. Образлар системасы	1	12.12.	
28	Повторение пройденной темы Үтелгән темаларны кабатлау	1	17.12.	
29	Драма как род литературы. Жанр драмы.Әдәбиятта драма жанры Т. Миннуллин. «Әлдермештән Әлмәндәр» («Старик Альмандар из Альдермыша»).	1	19.12	
30	Т. Миннуллин. «Әлдермештән Әлмәндәр» («Старик Альмандар из Альдермыша»).	1	24.12.	
31	Т. Миннуллин. «Әлдермештән Әлмәндәр» («Старик Альмандар из Альдермыша»).	1	26.12.	
32	Т. Миннуллин. «Әлдермештән Әлмәндәр» («Старик Альмандар из Альдермыша»). Философские основы понятий жизни и смерти, ответственности перед обществом, честности, уважения к своему прошлому, вера в будущее. Фәлсәфи нигезләр: яшәү һәм үлем, жәмгыять алдындагы бурыч, гаделлек, үткәннең хөрмәт, киләчәккә ышаныч.	1	9.01.	
33	Т. Миннуллин. «Әлдермештән Әлмәндәр» («Старик Альмандар из Альдермыша»). Образ сильного человека в произведении.	1	14.01.	
34	Аллегория и условность. Аллегория һәм шартлылык	1	16.01.	
35	Конфликт как основа сюжета драматического произведения. Тип конфликта (внешний конфликт, внутренний конфликт, их взаимодействие) Каршылык – драматик әсәрләр сюжетының нигезе	1	21.01.	
36	<i>Творческая работа:</i> сочинение на тему «Человек уходит – песни остаются» Ижади эш: сочинение «Кеше китә – жыры кала»	1	23.01.	
37	Жанры лирики (пейзажная лирика, философская лирика, гражданская лирика, интимная лирика). Лирика жанры (пейзаж, фәлсәфи, гражданлык, интим лирикасы)	1	28.01.	
38	Х. Туфан. «Кайсыгызның кулы жылы?» («У кого руки теплее»).	1	30.01.	

39	Х. Туфан. «Кайсыгызның кулы жылы?» («У кого руки теплее»). Богатство и многообразие человеческих чувств и переживаний Кеше хисләренең байлыгы һәм күпкырлылыгы	1	4.02.	
40	Г. Тукай. «Жәйге таң хатирәсе» («Летняя заря»). Образы природы Табиғат образы	1	6.02.	
41	<i>Творческая работа:</i> сочинение по теме «Галибәнә яктырып, әкрен генә ал таң ата» («Величаво и спокойно разгорается заря»)	1	11.02.	
42	С. Хаким. «Тукайга» («Тукаю»). Чувство гордости и восхищения великими личностями татарского народа Татар халкының бөек шәхесләре белән горурлану хисе	1	13.02.	
43	С. Хаким. «Бу кырлар, бу үзәннәрдә» («На этих лугах, в этих долинах»). Образ родного края, мифологизация образа родины. Туган як образы	1	18.02.	
44	Г. Афзал. «Без татарлар» («Мы татары»).	1	20.02.	
45	Г. Афзал. «Без татарлар» («Мы татары»). Национальный образ народа Халыкның милли образы	1	25.02.	
46	Н. Арсланов. «Халкыма» («Моему народу»).	1	27.02.	
47	Н. Арсланов. «Халкыма» («Моему народу»). Чувство гордости за свой народ, историю и культуру Татар халкы, аның тарихы һәм культурасы өчен горурлык хисе	1	4.03.	
48	Р. Гаташ. «Татар китабы» («Татарская книга»).	1	6.03.	
49	Р. Гаташ. «Татар китабы» («Татарская книга»). Исторические личности татарского народа. Татар халкының тарихи шәхесләре	1	11.03.	
50	Р. Гаташ. «Татар китабы» («Татарская книга»). Трагизм их судьбы. Татар халкының язмыш фажигасе		13.03.	
51	Книга – духовное богатство, символ красоты и вечности Китап – рухи байлык, матурлык һәм мәңгелек символы	1	18.03.	
52	<i>Проектная работа: Проект эше:</i> «Кеше кайчан матур була» («Чем красив человек»)	1	20.03.	

53	М. Мирза. «Көздә бер мэл» («Одно мгновение осени»).	1	1.04.	
54	М. Мирза. «Көздә бер мэл» («Одно мгновение осени»). Роль природы в раскрытии чувств и переживаний лирического героя. Лирик геройның хисләрен чагылдыруда табигатьнең роле	1	3.04.	
55	М. Мирза. «Көздә бер мэл» («Одно мгновение осени»). Долг перед родителями. Благословление родителей Ата-ана алдында бурыч. Ата-ана фатихасы	1	8.04.	
56	Г. Мурат. «Туган тел» («Родной язык»).	1	10.04.	
57	Г. Мурат. «Туган тел» («Родной язык»). Уважение к истории своего народа, чувство ответственности за сохранение родного языка. Үз халкының тарихына хөрмәт, туган телне саклауга җаваплылык хисе	1	15.04.	
58	Повторение пройденного материала Үтелгән материалны кабатлау	1	17.04.	
59	Лиро-эпические жанры литературы. Әдәбиятта лиро-эпик жанрлар	1	22.04.	
60	Жанр поэмы. Особенности поэмы. Поэма жанры. Поэма үзенчәлекләре	1	24.04.	
61	Р. Файзуллин. «Сәйдәш» («Сайдаш»).	1	29.04.	
62	Р. Файзуллин. «Сәйдәш» («Сайдаш»). Поэма о жизни и творчестве известного татарского композитора С. Сайдашева. Противоречия в судьбе композитора Танылган татар композиторы С. Сәйдәшевнең тормыш юлы һәм ижаты турында поэма. Композитор язмышында каршылыklar	1	1.05.	
63	Жанр стихотворения в прозе. Особенности жанра. Прозада шигырь жанры. Жанр үзенчәлекләре	1	6.05.	
64	М. Галиев. «Чатыр тау жиле» («Ветер сгоры Чатыр»).	1	8.05.	
65	М. Галиев. «Чатыр тау жиле» («Ветер сгоры Чатыр»).	1	13.05.	

66	Смысл жизни, жизненный опыт и преодоление препятствий на жизненном пути Яшәү мәгънәсе, тормыш тәҗрибәсе һәм тормыш юлындагы қаршылықларны жиңу	1	15.05.	
67	Повторение пройденного материала. <i>Контрольная работа</i> <i>Үтелгән материалны ныгыту. Контроль эш</i>	1	20.05.	
68	Обобщающий урок. Үтелгәннәрне гомумиләштереп кабатлау	1	22.05.	